



**PROIECT DE PUNERE ÎN SIGURANȚĂ
ȘI CONSERVARE A LUCRĂRILOR DE EXECUȚIE PE PERIOADĂ
NEDETERMINATĂ**

Muzeul Național "George Enescu" – Palatul Cantacuzino și Casa Memorială

Calea Victoriei nr. 141, București

cod LMI B-II-m-A-19869 Palatul Cantacuzino, 1902



Decembrie 2023



BORDEROU

Memoriu Tehnic

5. Identificarea obiectivului și a regimului de protecție
6. Identificarea și localizarea elementelor care necesită punere în siguranță și descrierea situației existente
7. Intervenții propuse pentru punerea în siguranță pentru fiecare tip de element
8. Intervenții în cazul în care se vor extrage și depozita elemente ale construcției, identificarea locului de depozitare, descrierea condițiilor asigurate, identificarea persoanei sau a structurii responsabile de protejarea elementelor până la instalare

Anexe

- Documentar fotografic cu situația existentă;
- Documentar fotografic cu marcarea elementelor care prezintă pericol public și localizarea intervențiilor propuse;
- Documentație economică (deviz general, formulare F1, F2, F3, F4, F5, C6, C7, C8, C9);

Scheme care descriu starea actuală și intervențiile propuse:

- IU_C1_01. Plan parter existent
- IU_C1_02. Plan etaj 1 existent
- IU_C1_03. Plan învelitoare existent
- IU_C1_04. Fațadă posterioară existent
- IU_C1_05. Plan parter propus
- IU_C1_06. Plan etaj 1 propunere
- IU_C1_07. Plan învelitoare propunere
- IU_C1_08. Secțiune A-A propunere
- IU_C1_09. Secțiune B-B propunere
- IU_C1_10. Fațadă principală propunere
- IU_C1_11. Fațadă posterioară propunere
- IU_C1_12. Fațadă laterală N propunere
- IU_C1_13. Fațadă laterală S propunere
- IU_C2_01. Plan învelitoare existent
- IU_C2_02. Plan învelitoare propus
- IU_C2_03. Fațadă principală propus
- IU_C2_04. Fațadă laterală NV propus



LISTĂ DE SEMNĂTURI

Institutul Național al Patrimoniului,

Manager interimar


Oana Zaharia

Colectiv de elaborare

Director adjunct restaurare

arh. Alexandra Stoica



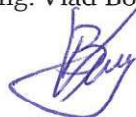
Atelierul de proiectare,

rest. Mioara Samoilă

arh. Ana Jantea



ing. Vlad Boariu





MEMORIU TEHNIC

1. Identificarea obiectivului și a regimului de protecție

1.1. Denumirea obiectivului de investiții

PROIECT DE PUNERE ÎN SIGURANȚĂ ȘI CONSERVARE A LUCRĂRILOR DE EXECUȚIE PE PERIOADĂ NEDETERMINATĂ - Muzeul Național "George Enescu" – Palatul Cantacuzino și Casa Memorială, Calea Victoriei nr. 141, București (cod LMI B-II-m-A-19869 Palatul Cantacuzino, 1902)

1.2. Ordonator principal de credite/investitor

MINISTERUL CULTURII, prin Unitatea de Management a Proiectului programul

1.3. Beneficiarul investiție

Muzeul Național "George Enescu" București

1.4. Elaborator

Institutul Național al Patrimoniului, prin Direcția Restaurare

2. Identificarea și localizarea elementelor care necesită punere în siguranță și conservare și descrierea situației acestora

Elaborarea Proiectului de punere în siguranță și conservare a lucrărilor de execuție pe perioadă nedeterminată are la bază:

-**Adresa Ministerului Culturii nr. 8056/29.11.2023**, înregistrată la Institutul Național al Patrimoniului cu nr. 8256/29.11.2023 prin care se solicită elaborarea, în regim de urgență, a unui proiect de punere în siguranță și conservare a lucrărilor de restaurare, aflate în diferite stadii de execuție, astfel:

a. Palatul Cantacuzino, în care se află componente artistice de o valoare deosebită, fără surse de încălzire și nici învelitoare pe toată suprafața;

b. Casa memorială, fără învelitoare, tâmplărie exterioară și nici surse de căldură;

Prin adresă se solicită detalii de execuție, cantități și valori, prevăzută cu termen de predare cel târziu pentru 15.12.2023



- **Documentația tehnico-economică "Actualizare proiect consolidare, restaurare și amenajare Muzeul Național "George Enescu" – Palatul Cantacuzino, Casa Memorială și Anexa**, proiect nr. 58/2015, faza de proiectare P.T+D.E elaborat de SC Impex Romcatel Cercetare Proiectare SA, șef de proiect arh. Raluca Nicoară.

- **Rapoarte de constatare** elaborate în baza O.M.C. 3496/20.10.2023

- **Vizite pe șantier**, realizată în data de **04.12.2023** alături de membri ai Atelierul de proiectare al INP format: dna. arh. Alexandra Stoica - atestat MC pentru 4D, 1A, dna. rest. Mioara Samoilă – atestat MC 741S, dna. arh. Ana Jantea și dl. ing. Vlad Boariu, și în data de **07.12.2023** dna. arh. Alexandra Stoica - atestat MC pentru 4D, 1A, dna. rest. Mioara Samoilă atestat MC 741S, în data de **14.12.2023** dna. rest. Mioara Samoilă atestat MC 741S – în vederea evaluării stadiului curent și a pregătirii documentației ce vizează proiectul de punere în siguranță și conservare a lucrărilor de execuție pentru cele trei corpuri de clădire, ca urmare a închiderii șantierului în data de 4.11.2023 a.c.

Se anexează Minuta discuției din data de 07.12.2023 ce conține Plan de execuție foraje pus la dispoziție de constructor în urma vizitei pe șantier, fiind realizare un număr de 59 de foraje din cele 75 buc. prevăzute. Acestea se află în diverse faze de execuție.

- **Sedință UMP**, realizată în data de 12.12.2023, în vederea definitivării soluțiilor tehnice propuse prin memoriul tehnic trimis în varianta de lucru în data de 8.12.2023, privind în special soluția de încălzire în spațiu și identificarea condițiilor de conservare, respectiv a mijloacelor ce vor permite monitorizarea componentelor artistice până la reluarea lucrărilor de restaurare.

- **Convorbiri telefonice cu specialiștii implicați în lucrările de restaurare**, în vederea clarificării situațiilor privind starea componentelor artistice (pictură murală, tapiserii, lemn policrom, vitralii, componente metalice, stucaturi policrome, elemente decorative exterioare) pentru Palatul Cantacuzino. În cazul Casei memoriale, se identifică componente artistice exterioare, decorații de fațadă și tâmplării decorații. La interior se consideră valoroase sistemele de prindere ale șarpantei.

- **Cadrul legal aplicat** este Instrucțiunea I/2016 a Ministerului Culturii privind exercitarea competențelor de emitere a avizului Ministerului Culturii pentru intervențiile de punere în siguranță a elementelor și părților de construcție care prezintă pericol public, elemente ale monumentelor istorice, construcții din zonele de protecție ale monumentelor istorice și din zonele construite protejate și ale altor construcții pentru care s-a instituit un regim de protecție din punct de vedere cultural prin documentații de urbanism. Potrivit art.2, avizarea lucrărilor ce vizează punerea în siguranță a unei clădiri monument istoric ce se află în *situații de urgență*,



stări potențial generatoare de situații de urgență, situații care privesc siguranța națională sau alte situații excepționale se va realiza cu avizul de către Ministerul Culturii.

Categoriile de lucrări admise: lucrări consolidare locală, amplasarea de împrejurimi, montarea de plase și panouri metalice, realizarea de copertine și alte protecții, montarea de însemne, realizarea de sprijiniri, înlocuirea sau completarea de jgheaburi și burlane, amenajarea de căi de circulație.

Lucrările se realizează în cadrul Autorizației de construire nr. 624/ 1719849 din 06.11.2019, valabilă până în data de 04.11.2024.

Starea de conservare existentă - decembrie 2023

Analiza situației existente vizează identificarea condițiilor de conservare a valorilor identificate ca fiind componente artistice, respectiv necesitățile privind în siguranță și conservare a lucrărilor de restaurare de la data de 15.11.2023, aflate în diferite stadii de execuție, respectiv:

- I.** Corpul C1 - Palatul Cantacuzino, 1902
- II.** Corpul C2 - Casa Memorială George Enescu, 1913
- III.** Împrejmuirea din fier forjat dinspre Calea Victoriei

I. Corpul C1 - Palatul Cantacuzino

La data expirării duratei contractuale a execuției din 15.11.2023, lucrările din proiect nu erau finalizate, fiind realizate parțial foraje verticale (lipsă grinzi b.a. superioare), cămășuieli și consolidări ale zidăriei subsolului, consolidări ale planșelor de lemn, pregătiri ale planșelor în vederea intervenției parțiale de conservare-restaurare la componente artistice, intervenții parțiale de conservare-restaurare la elemente decorative litice fațadă principală, desfacere parțială componente artistice (mobiliu lemn, vitralii, metal).

Se menține schelele exterioare și o parte din schelele interioare.

Totodată, se prezintă dificultăți privind accesul în spațiile ce necesită intervenții de punere în siguranță din cauza lucrărilor la planșee, întrerupte în faza de execuție (armături deschise în cazul planșelor din lemn, grinzi descoperite în cazul planșelor de lemn).

1. Componente artistice interioare și exterioare

1.1. Picturile murale

Suprafețele picturale sunt conservate cu hârtie japoneză, ce a fost aplicată în luna mai 2022, prezentând desprinderi locale și pete cauzate de umiditate (datorate modificării



microclimatului odată cu realizarea intervențiilor de turnare a planșeului din beton din zona planșeului de la parter). În zona cupolei aulei, picturile murale (pe care s-au realizat intervenții de conservare-restaurare și au fost vernisate), sunt acoperite cu folie expandată (PEE) prinse pe margine cu bandă adezivă. În camerele P34 - Birou președinte și P 20 - Sala de consiliu sunt construite schele metalice cu platforme metalice și scânduri de lemn.

1.2. Tapiserii

Aflate în sufragerie pe o suprafață de aprox. 100 mp, în număr de șapte, executate pe dimensiunea și forma traseelor decorative ale pereților și plafonului, țesute în forma panourilor parietale. Microclimatul interior este asigurat de aparate de încălzire (radiatoare electrice), dezumidificatoare precum și sisteme de monitorizare a temperaturii și umidității (2 termohigrofraturi cu tambur cilindric amplasate în partea de jos și sus a încăperii). În cameră este construită, pe trei nivele, o schelă metalică cu platforme din scânduri de lemn uscat).

1.3. Lemn

O parte din elementele decorative din lemn, (14 buc. uși și 15 buc. scaune), sunt depozitate în atelierul dl.-lui specialist restaurator lemn - Laurențiu Dragomir.

În sala de consiliu, masa din lemn este amplasată pe poziție și protejată cu panouri de OSB și lemn, fiind înconjurată de schela metalică.

În camera P35 - bibliotecă, P34 - birou președinte mobilierul fix și lambriurile sunt neprotejate, cu depuneri de praf pe suprafețele decorative.

Este necesară corelarea cu lista de inventar a Muzeului Național George Enescu.

1.4. Vitralii

În urma discuțiilor cu specialist restaurator vitralii - dna. Amalia Verzea, în luna noiembrie 2022 au fost dezamblate, inventariate, ambalate și transportate în atelierul de restaurare S.C. Ars Vitrearum Amaga S.R.L., elemente decorative din sticlă pe o suprafață de 24,31 mp. (10 buc. vitralii mari - Aulă, 10 buc. vitralii mici - Birou director, 1 buc. vitraliu dezmembrat aflat în arhiva muzeului - P16). Au fost efectuate următoarele operațiuni: extragerea vitraliilor din ferestrele cu cadrele metalice aferente fiecăruia, etichetarea și menționarea zonei de unde au fost extrase, realizarea unor planșete de susținere pentru fiecare piesă și ancorarea lor, coborârea vitraliilor pe trei niveluri de schelă, transportare atelier, depozitare pe stative pe verticală pe planșete de susținere și foi de polistiren într-un ambient cu temperatură medie și o circulație a aerului corectă. În momentul de față, elementele decorative sunt depozitate în atelier. Dintre acestea piesele din vitraliul dezmembrat aflat în arhiva muzeului, au fost restaurate.

Este necesară corelarea cu lista de inventar a Muzeului Național George Enescu.



1.5. Componente metalice

Componentele existente în situ în proporție de 90% sunt neprotejate, în proces de oxidare și coroziune. În luna noiembrie 2022, o parte din obloanele, corpurile de iluminat și grilajele ferestrelor, au fost dezasamblate, inventariate, ambalate și transportate în atelierul de restaurare S.C. Ars Vitrearum Amaga S.R.L.

La interior componentele artistice metalice rămase pe poziție: candelabre (camerele: PO4, P15, P20, P 25), aplice (Aula, P20), ceasul de la oglindă (P20), sunt neprotejate sau sunt acoperite cu folie de protecție parțial desprinsă.

La exterior au fost restaurate un număr de 14 bucăți obloane, ce sunt ambalate și depozitate în containere în curtea șantierului.

Este necesară corelarea cu lista de inventar a Muzeului Național George Enescu.

1.6. Stucaturi policrome

Au fost realizate intervenții parțiale de conservare-restaurare (curățări chimice, desprăfuiți și injectări) în camerele P 03, P 04 și P17. Suprafețele au fost protejate parțial în vederea asigurării pe parcursul intervențiilor la partea de rezistență și instalații. De asemenea, în zona aulei, cornișă, a fost extras un fragment de element decorativ pentru a se realiza intervenții la nivelul șarpantei. Acest fragment, destul de degradat, se află depozitat la fața locului în zona de unde s-a extras.

1.7. Tâmplării ferestre sunt în mare parte neacoperite, neprotejate și se află în camere ce prevăd încălzire provizorie. Este necesară corelarea cu lista de inventar a Muzeului Național George Enescu.

1.8. Tâmplării uși din zona parterului au fost acoperite cu folie, însă acestea nu sunt etanșate optim pentru a limita pierderile de căldură furnizată de convectoare. Ușile de la etaje nu au fost protejate cu folii de protecție pe perioada lucrărilor. Este necesară corelarea cu lista de inventar a Muzeului Național George Enescu.

1.9. Elemente decorative litice ale fațadelor exterioare

În acest moment au fost realizate parțial intervenții de conservare-restaurare:

-Elemente decorative situate pe fațada principală, zona cornișei și ornament (tablou alegoric) de pe fațada laterală stângă, pe o suprafață de aprox. 80 mp;

-Elemente decorative complexe situate deasupra cornișei pe o suprafață aprox. de 130 mp.

2. Instalații

La data vizitei pe șantier, toate camerele de la parter și holurile cu pictură murală sau tapiserie istorică erau dotate cu încălzire provizorie cu convectoare electrice.



- 2.1. **Alimentare cu energie:** Se menține activ contractul cu furnizorul, încheiat la data începerii șantierului. Alimentarea se realizează prin 2 surse de curent amplasate în holul principal și în aulă (peretele spre Sala de consiliu).
- 2.2. **Alimentarea cu apă:** Se menține activ contractul cu furnizorul, încheiat la data începerii șantierului.
- 2.3. **Alimentarea cu încălzire:** Se realizează încălzire provizorie prin convectoare electrice (15 buc.) sunt alimentate prin prelungitoare (1 prelungitor per convector) alimentate de la cele 2 surse de energie din aulă și holul central.
- 2.4. **Iluminat interior:** Nu este asigurată iluminarea interioară a clădirii.

3. Monitorizarea microclimatului

Pe perioada de iarnă din faza de execuție și, ulterior, după expirarea perioadei contractuale a lucrărilor, monitorizarea microclimatului s-a realizat doar în sălile P20 Sala de consiliu și P35 Bibliotecă, acestea fiind dotate cu:

- 3 buc. aparate de monitorizare de evaluare a umidității relative interioare
- 2 buc. dehumidificatoare.

Valorile au fost înregistrate pe o perioadă de un an de zile de către specialistul restaurator tapiserie Luiza Gherghinoiu (contract de execuție lucrări de restaurare-conservare).

4. **Învelitoarea** se afla în stadiul anterior lucrărilor de execuție, prezentând însă lucrări provizorii de acoperire pe anumite zone. În urma inspecțiilor pe teren din datele de 4.12 și 7.12.2023 s-a urmărit identificarea zonelor unde s-au făcut acoperiri temporare, respectiv a celor care necesită lucrări de acoperire provizorie pentru evitarea accentuării efectelor produse de infiltrațiile apelor pluviale - se atașează Plan de învelitoare cu identificarea zonelor degradate:

- 4.1. **Structuri de lemn provizorii acoperite cu tablă cutată subțire** - realizate pe zonele de acoperiș desfăcut ca urmare a lucrărilor de consolidare (în vederea realizării grinzilor de beton armat pentru forajele verticale). În urma sistării lucrărilor, segmentul de clădire ce cuprinde galeria aulei (zona SV). Structura de susținere a fost realizată de constructor din lemn, ulterior sistării lucrărilor, prin urmare prezintă o secțiune simplificată, suficientă însă acoperirii galeriei. La momentul defacerii, lemnul aferent grinzilor istorice prezenta porțiuni putrezite.
- 4.2. **Acoperiri provizorii cu tablă plană subțire** - realizate pe porțiunile curbe ale acoperirii, cu învelitori din solzi de tablă (zonă cupolă aulă, zone cupole turnuri pe fațada



principală). Acestea sunt amplasate local, înlocuind solzii de tablă. Montajul acestora se realizează prin așezarea sub solz , cu prindere mecanică cu șuruburi și izolate la margini cu mastic.

4.3. **Protecții cu prelate sau folii de plastic** - pe zonele cu pante abrupte, în special la acoperirea galeriei aulei (colț N, V și E), latura sudică a acoperișului palatului.

5. **Șarpanta** palatului prezintă urme de infiltrații ale acoperișului, fiind identificate mai multe zone în care infiltrațiile afectează structura de lemn a șarpantei. Se constată în special riscuri de infiltrații în zona de învelitoare cu țiglă solz cu pante abrupte.

6. **Fațadele exterioare** prezintă degradări sub formă de halouri, pete și pierderi ale tencuiei, cauzate de urme de infiltrații de ape pluviale cauzate de degradarea sortului de tablă ce protejează cornișa.

7. **Ochiurile de fereastră** din zona acoperișului, respectiv ochiurile sau chepengurile de ventilare nu prezintă închideri etanșe, existând zone cu risc de pătrundere a apelor pluviale și păsărilor.

8. **Schelă metalică:** la vizita pe teren s-au identificat:

- schelă interioară metalică, parțial închiriată, parțial a de executantului, în camerele P20 Sala de consiliu și P34 Birou Președinte;

- schelă exterioară metalică, parțial închiriată, parțial a de executantului;

II. Corp C2 - Casa memorială

La data expirării perioadei contractuale ce a vizat execuția, în imobil se realizaseră lucrări de consolidare, desfacerea învelitorii de țiglă solzi, demontarea ferestrelor de lemn în vederea restaurării, trasarea instalațiilor (fără echipamente), turnarea șapelor.

1. Componente artistice interioare și exterioare

1.1. Componente artistice interioare - nu e cazul.

Toate obiectele istorice au fost extrase din clădire anterior execuției lucrărilor de consolidare. Acestea nu au fost identificate în timpul vizitelor.

1.2. **Fațadele exterioare** prezintă degradări sub formă de halouri, pete și pierderi ale tencuiei, cauzate de urme de infiltrații de ape pluviale cauzate de degradarea sortului de tablă ce protejează cornișa.



2. Instalații

- 2.1. **Alimentare cu energie:** Se menține activ contractul cu furnizorul, încheiat la data începerii șantierului. Alimentarea se realizează prin 2 surse de curent amplasate în holul principal și în aulă (peretele spre Sala de consiliu).
- 2.2. **Alimentarea cu apă:** Se menține activ contractul cu furnizorul, încheiat la data începerii șantierului.
- 2.3. **Alimentarea cu încălzire:** Nu este asigurată încălzirea.
- 2.4. **Iluminat interior:** Nu este asigurată iluminarea interioară a clădirii.

3. Monitorizarea microclimatului - nu e cazul.

4. **Învelitoarea** este complet demontată, fiind acoperită temporar cu folie de politropilenă și prelate, stabilizate cu lați de lemn dispuși pe șarpantă.

5. **Șarpanta** casei memoriale prezintă urme de infiltrații ale acoperișului, fiind identificate și cca 5 zone în care infiltrațiile ajung pe placa de beton armat realizată la consolidările din 2023 de la etajul 1, ajungând local și la parter.

6. **Fațadele exterioare** prezintă degradări sub formă de halouri, pete și pierderi ale tencuiei, cauzate de urme de infiltrații de ape pluviale cauzate de degradarea sortului de tablă ce protejează cornișa.

7. **Ferestrele** mențin parțial tocurele sau tâmplăriile de lemn, însă acestea nu prezintă închideri etanșe, existând zone cu risc de pătrundere a apelor pluviale și a păsărilor. Unele goluri de fereastră sunt blocate cu folie de polipropilenă prinsă de ramele ferestrelor.

8. **Schelă metalică:** la vizita pe teren se păstra schela metalică folosită de executant pe perioada lucrărilor, pe toate cele patru fațade ale Casei memoriale.

III. Gardul metalic spre Calea Victoriei prezintă 2 prinderi locale cu sârmă oțelită cu piroane pentru a nu se prăbuși peste trotuar. Acestea necesită suplimentare întrucât se observă tendința de prăbușire a gradului din cauza instabilității fundației acestuia și a greutateii considerabile a lucrării de fier forjat.



3. Intervenții propuse pentru punerea în siguranță pentru fiecare tip de element

În vederea punerii în siguranță și conservare a lucrărilor de restaurare, aflate în diferite stadii de execuție, se au în vedere următoarele soluții de protecție.

Tipul de lucrări propus se încadrează la categoria Intervenții de urgență, respective acele lucrări directe sau indirecte, în special temporare și reversibile, care asigură înlăturarea sau ținerea sub control a unor riscuri iminente și menținerea sau ameliorarea stării de conservare a monumentului istoric pentru o durată determinată de timp, până la realizarea lucrărilor de conservare, restaurare și punere în valoare.

Categoriile de lucrări – lucrările se vor înscrie într-una sau mai multe dintre următoarele categorii:

- intervenții directe – consolidare a elementelor structurale, de arhitectură sau componente artistice;
- intervenții indirecte – sprijiniri, eșafodaje, acoperiri de protecție;
- lucrări conexe – desfacere/refacere a instalațiilor/echipamentelor, finisajelor interioare și exterioare, învelitorilor și altor elemente, necesare pentru realizarea intervențiilor.

Principii de intervenție – lucrările propuse vor trebui să respecte principiile actuale ale protejării patrimoniului cultural imobil, dintre care cel puțin următoarele:

- respectul pentru materialul istoric (originar sau adăugat în etapele istorice de transformare care sunt considerate valoroase, ca urmare a analizei monumentului istoric);
- reversibilitatea completă (în sens realizării de lucrări provizorii - durată minimă de funcționare de 2 ani de zile) ce pot fi ulterior îndepărtate sau extrase fără a afecta substanța istorică;
- asigurarea siguranței persoanelor însărcinate cu monitorizarea continuă, în vederea eliminării riscurilor ce vizează conservarea componentelor și a durabilității investiției, prin crearea de culoare de trecere poziționate în zonele cu lucrări neterminate (armături, grinzi de lemn etc.);
- durabilitatea intervenției, în raport cu orizontul de timp stabilit prin proiect (chiar dacă este vorba de intervenții de urgență, efectele lor trebuie să fie asigurate pe durata de timp preconizată, până la realizarea unei intervenții de restaurare).
- eficiența energetică, fiind propuse soluții eficiente, reversibile, provizorii, ce nu vor afecta reluarea lucrărilor de restaurare.



- revenția riscurilor, prin abordarea unor soluții minim invazive, cu riscuri scăzute în exploatare;

Sunt excluse/ interzise

- intervențiile ce afectează componentele istorice și artistice valoroase, cu sisteme de prindere incompatibile cu natura intervenției de punere în siguranță, a materialelor și tehnicilor originare. Se vor realiza doar soluții alternative, mai puțin invazive și mai ușor reversibile.

- eliminarea parțială sau integrală a elementelor structurale istorice valoroase (ziduri etc.), arhitecturale (finisaje, tâmplării, decorații etc.) și a componentelor artistice, chiar dacă sunt deteriorate – intervențiile vor viza restabilirea integrității structurale prin intervenții minimale de înlocuire (strict părțile degradate ale unor elemente, nu elementele întregi) și adăugarea de elemente complementare temporare și reversibile, cu scopul de a scoate din pericol obiectivul.

- realizarea de lucrări care afectează sau alterează starea de conservare a componentelor artistice, istorice sau decorative.

3. Intervenții propuse pentru punerea în siguranță pentru fiecare tip de element

Categoriile de lucrări – lucrările se vor înscrie într-una sau mai multe dintre următoarele categorii:

- intervenții directe de punere în siguranță – componente artistice;
- intervenții indirecte – sprijiniri, eșafodaje, acoperiri de protecție;
- lucrări conexe – desfacere/refacere a instalațiilor/echipamentelor, desfaceri locale învelitori și altor elemente, necesare pentru realizarea intervențiilor.

I. Corp C1 - Palatul Cantacuzino

Se vor utiliza soluții de acoperire cu materiale ușoare, reversibile și minim invazive pentru componentele artistice valoroase.

1. Componente artistice interioare

Se recomandă menținerea încălzirii pe perioada iernii și monitorizarea temperaturii din camerele ce conțin componente artistice. În camerele cu componente artistice valoroase (P 20, P34 și P35) se va acorda o atenție sporită în ceea ce privește menținerea unei temperaturi și umidități constante.

În acest caz se vor avea în vedere următoarele măsuri:

- folosirea dezumidificatoarelor pentru a păstra o umiditate de 50%;



- izolarea termică a ușilor de acces;
- încălzire în jurul valorii de 18-20°C;

1.1. Picturile murale interioare

Este necesară **reaplicarea foiței de consolidare desprinsă**, utilizând aceeași tehnică folosită la cele deja conservate. Pentru zonele în care nu mai există protecție, aceasta se va realiza folosind aceeași metodologie și materiale (foiță japoneză și adeziv - clei de pește).

În vederea execuției se propune **păstrarea schelelor deja existente** (camerele P 20 și P34) precum și **schele mobile, telescopice cu 2 picioare**, care pot fi așezate acolo unde este necesar pentru operațiunile de protecție și monitorizare.

1.2. Tapiserii

Lucrări necesare:

- **menținerea pe poziție a schelei metalice cu platformă din scânduri de lemn existente**. Aceasta va ajuta la accesul în zona suprafețelor aflate la înălțime pentru monitorizare și intervenții de protecție.

- **menținerea parametrilor microclimatului** monitorizat în valorile de aprox. 18-20°C și 50% umiditate. În acest sens, **se vor menține pe poziție aparatele de încălzire și dezumidificatoare**, care vor funcționa permanent, în așa fel încât să existe valori constante de T și UR.

1.3. Lemn

În încăperile cu elemente decorative sculptate din lemn (îmbrăcămintea din lemn ale șemineelor din camerele P25 și P34, lambriurile din camera 34, lambriurile și mobilierul încastrat în camera P35) se va acorda aceeași atenție în ceea ce privește menținerea și monitorizarea unui microclimat care să asigure valori constante de temperatură și umiditate (18-22°C și 50-55% umiditate).

Se vor menține pe poziție schelele metalice cu platformă din scânduri de lemn existente. Aceasta va ajuta la accesul în zona suprafețelor aflate la înălțime pentru monitorizare și intervenții de protecție.

1.4. Vitralii

Se va asigura conservarea în condiții optime (temperatură, circulația aerului, umiditate) a elementelor dezasamblate și depozitate în atelierul firmei S.C. Ars Vitrearum Amaga S.R.L.



1.5. **Componente metalice**

Se va asigura conservarea în condiții optime (temperatură, circulația aerului, umiditate) a elementelor dezamblate și depozitate în atelierul firmei S.C. Ars Vitrearum Amaga S.R.L. precum și a elementelor depozitate pe sit.

Componentele artistice metalice rămase pe poziție: candelabre (camerele: P04, P15, P20, P 25), applice (Aula, P20), ceasul de la oglindă (P20), vor fi protejate cu folie.

1.6. **Stucaturi**

Nu necesită lucrări de protecție.

Se recomandă menținerea încălzirii pe perioada iernii, și monitorizarea temperaturii din camerele ce conțin aceste elemente decorative.

În zona unde a fost extras fragmentul decorativ (cornișă aulă), în scopul de a se analiza starea de conservare a șarpantei acoperișului, se vor face intervenții preventive de biocidare a elementelor din lemn și ipsos și se va capsula zona respectivă pentru a nu se extinde atacul biologic.

1.7. **Elemente decorative litice ale fațadelor exterioare**

Nu necesită lucrări de protecție.

2. **Surse de încălzire (cu caracter provizoriu):**

Se menține **încălzirea fără fluctuații mari de temperatură (în jur de 18-20°C)** din camerele de la parter și holurile cu elemente decorative: pictură murală, tapiserie istorică, lemn sau stucaturi.

2.1. **Alimentarea cu energie electrică:** Se va realiza prin rețeaua locală, prin contract cu furnizorul asigurat de către Muzeul George Enescu. Branșamentul de alimentare cu electricitate se află la subsol și are puterea corespunzătoare funcționării instalațiilor de încălzire. Se va analiza posibilitatea menținerii tabloul electric general și contorul electric actuale sau înlocuirea cu model similar.

2.2. **Alimentarea cu apă:** Se va realiza prin rețeaua locală, prin contract cu furnizorul asigurat de către Muzeul George Enescu. Branșamentul de alimentare cu apă existentă se află la subsol și are debitul corespunzător funcționării instalațiilor de încălzire.

2.3. **Alimentarea cu încălzire:**

- 24/24h pentru încălzirea spațiilor ce prezintă componente artistice valoroase (P20 Sala de consiliu, P35 Bibliotecă, P34 Birou Președinte, P18 Parter aulă, E1 24 Galerie Aulă) se propune montarea unei centrale electrice în camera S1 23 (cameră centrală termică). Similar, se



propune și încălzirea etajului, în special din cauza planșeelor de lemn neacoperite, ce ridică riscul de incendiu.

Traseele provizorii aferente instalațiilor termice se vor realiza prin subsol sau pe planșeul de la parter, după caz, și vor fi direcționate spre camere. Soluția tehnică se va stabili prin proiect de specialitate și va stabili traseul minim al instalațiilor, cu reducerea numărului de coturi. Radiatoarele vor fi dotate cu capete termostactice pentru menținerea constantă a temperaturii și evitarea fluctuațiilor.

-10/24h pentru restul sălilor de la parter, fără risc de incendiu, se propune amplasarea de convectoare electrice alimentate prin prelungitoare (sursa - hol central). Fiind în camere cu pericol mare de incendiu, se recomandă supravegherea pe perioada de funcționare.

Buna funcționare a aparaturii se va realiza în baza unui program de supraveghere 24/24 și de personalul administrativ al Muzeului George Enescu.

Fiecare cameră va fi dotată cu stingătoare de incendiu, ce vor fi utilizate doar de personalul desemnat de MNGE.

2.4. Monitorizarea microclimatului

Se vor amplasa în camerele cu componente artistice astfel:

-4 buc. aparate de monitorizare de evaluare a umidității relative interioare (termohigrograf cu tambur și fir de păr) amplasate (P20 Sala de consiliu, P35 Bibliotecă, E1 24 Galerie Aulă);

-15 buc. termohigrografe digitale în toate camerele cu componente artistice (tapiserie, lemn, stucaturi, pictură murală);

-1 buc. Umidometru digital pentru măsurarea temperaturii locale de la nivelul zidăriei, lemnului, stucaturilor, picturii murale.

-7 buc. dezumidificatoare amplasate în camerele cu picturi murale, tapiserie elemente decorative din lemn, stucaturi.

Valorile microclimatului se vor înregistra de către conservatori ai Muzeului George Enescu. Datele înregistrate se vor colecta și se va întocmi un grafic al evoluției condițiilor de microclimat. Se recomandă asistență tehnică din partea specialiștilor atestați MC componente artistice.

Folosirea corectă a termohigrografului este condiționată de respectarea strictă a unor reguli de utilizare a aparatului. Este bine de știut că orice încălcare a acestor reguli va avea ca rezultat distorsionarea rezultatelor pe care le înregistrează. Pentru întreținerea acestor aparate pe



poziție se va avea în vedere că acestea sunt instrumente sensibile. Orice mișcare sau manipulare trebuie făcute cu infinite precauții. Bruscând sau mișcând neatent aparatul, se pot provoca dereglări de funcționare care pot fi corectate numai printr-o nouă etalonare. În încăperea în care acestea sunt amplasate se va menține o atmosferă curată, fără impurități. Este necesară verificarea, curățarea și calibrarea acestora la un interval de un an de zile. De asemenea hârtia pe care se înregistrează valorile de temperatură și umiditate se va înlocui o dată pe lună.

Aparatele se vor alimenta prin prelungitoare (1 prelungitor x 1 convector) alimentare de la cele 2 surse de curent.

2.5. **Ușile și ferestrele** prezintă valori istorice și artistice și necesită protecție și au un rol important pentru limitarea pierderile de căldură furnizată de convectoare. Suprafețele din lemn ale ușilor și ferestrelor vor fi protejate cu folie prinsă cu bandă adezivă în vederea păstrării unui microclimat corespunzător, fără fluctuații ale temperaturii și umidității.

În cazul ușilor incluse, în special a celor situate pe traseele de vizitare și monitorizare, se vor proteja cu folie pe ambele canate, cu posibilitatea deschiderii

În cazul ferestrelor exterioare ce prezintă pierderi de căldură, formate din 2 rânduri de foi de sticlă, se vor proteja cu folie pe partea interioară a ferestrelor, fără afectarea acestora.

2.6. **Folii de menținere a căldurii** și controlul circulației se vor amplasa pe zona holurilor, între spațiile de trecere.

3. **Învelitoarea** se afla în stadiul anterior lucrărilor de execuție și se vor realiza următoarele lucrări de protecție:

- **se mențin lucrări provizorii de acoperire** pe zonele identificate, eliminarea acestora pe perioada iernii punând în pericol.

3.1. **Acoperirea cu prelate hidroizolante/ folie anticondens/ membrane hidroizolante, după caz**, a zonelor cu structuri provizorii și a porțiunilor de învelitoare ce mențin solzi de tablă, respectiv zonele cu pantă abruptă, de secțiune dreaptă sau convexă și zonele identificate cu infiltrații interioare ale șarpantei. Materialele se vor prinde cu nivel minim de invaziv. Prinderile se vor realiza reversibil și vor permite demontarea materialelor de protecție. Se interzic lucrări care degradează componentele artistice ale învelitorii.

3.2. **Protejarea componentelor artistice metalice ale învelitorilor**, cu regim maxim de protecție, respectiv a celor 3 turnuri (învelitori de forma trunchiului de piramidă cu laturile



convexe, în cele trei turnuri laterale și central din zona centrală a corpului de intrare) nu permit soluții non invazive de protecție, prin urmare se vor proteja prin:

- inspecția vizuală periodică a zonelor identificate cu valori artistice;
- inspecția vizuală periodică a șarpantelor;

Materialele se vor prinde cu nivel minim de invaziv. Prinderile se vor realiza reversibil și vor permite demontarea materialelor de protecție. Se interzic lucrări care degradează componentele artistice ale învelitorii.

4. Fațadele exterioare se vor proteja prin revizia locală a tăbliei ce protejează cornișa și se vor face etanșări ale sistemului de colectare a apelor pluviale.

5. Ferestrele din zona acoperișului, respectiv ochiurile sau chepengurile de ventilare se vor acoperi cu panouri de OSB acoperite cu folii impermeabile, împănate sau cu spumă. Acestea se vor monta în golul de fereastră. În vederea asigurării stabilității, golurile mai mari vor fi bordate cu un cadru de lemn pe care se vor prinde ulterior OSB-urile protejate cu folie.

6. Schelă metalică

- Se mențin schelele interioare metalice, în camerele P20 Sala de consiliu și P34 Birou Președinte, acestea fiind necesare monitorizării componentelor artistice;
- Schele metalice modulare, telescopice, pe roți și scară mobilă cu două tronsoane, care poate fi așezată la nivelurile superioare ale încăperilor, acolo unde este necesar pentru operațiunile de protecție și monitorizare;
- Schelă exterioară metalică, parțial închiriată, parțial a de executantului. se va menține în vederea montării materialelor de protecție ale învelitorilor. Ulterior se va demonta.

7. Culoare de traversare:

În vederea traversării în siguranță a spațiilor și de trasare a cablurilor (prelungitoare etc.), se prevăd culoare de traversare de 1 m lățime, din elemente de lemn, care să creeze posibilitatea circulațiilor necesare executării și monitorizării lucrărilor, dar și a celor ce urmează a realiza documentația tehnico-economică privind reluarea lucrărilor, fără a pune în pericol accesul personalului de specialitate.



II. Corp C2 - Casa memorială.

1. **Nu necesită lucrări de protecție a componentelor artistice.**
2. **Învelitoarea** v. punctul 3 pentru șarpantă.
3. **Șarpanta** se va acoperi cu folie anticondens sau prelată de protecție.
4. **Fațadele exterioare** se vor proteja prin montarea unui sistem provizoriu de jgheaburi și burlane, ce se vor desface ulterior.
5. **Ferestrele** se vor acoperi cu panouri de OSB acoperite cu folii impermeabile, împănate sau cu spumă. Acestea se vor monta în golul de fereastră. În vederea asigurării stabilității, golurile mai mari vor fi bordate cu un cadru de lemn pe care se vor prinde ulterior OSB-urile protejate cu folie.
6. **Surse de încălzire:** nu sunt necesare.
7. **Schelă metalică exterioară:** se va menține în vederea montării protecției la învelitoare și realizării protecției la elementele decorative litice amplasate pe fațade. Ulterior, se vor scoate din șantier.

III. Gardul metalic spre Calea Victoriei - se vor suplimenta prinderi locale cu sârmă oțelită cu piroane pentru a nu se prăbuși peste trotuar, din 5 în 5m.

4. În cazul în care se vor extrage și depozita elemente ale construcției, identificarea locului de depozitare, descrierea condițiilor asigurate, identificarea persoanei sau a structurii responsabile de protejarea elementelor până la reinstalare.

Nu este cazul. Proiectul nu prevede extragerea pieselor existente pe sit.

Piese extrase în faza de execuție se vor conserva, la recomandarea specialiștilor-executanți, în atelierele de restaurare.

C. Documentații necesare prin Caietul de sarcini:

1. Proiect tehnic - documentație tehnico-economică pentru proiectul de încălzire cu centrală termică electrică, realizat de către specialiști MC;
2. Documentație privind pentru execuția lucrărilor de acoperire și punere în siguranță, Memoriu, schițe, detalii, documentar fotografic înainte și după intervenție, realizat de către specialiști/ experți atestați MC;
3. Plan de monitorizare și mentenanță pentru componente artistice pe perioada de punere în siguranță, realizat de specialiști/ experți către atestați MC;



4. Se recomandă ca intervențiile de punere în siguranță a componentelor artistice să fie realizate sub coordonarea specialiștilor/ experților atestați MC care au participat la lucrările de execuție.
5. Toate lucrările de acoperire și punere în siguranță vor fi coordonate și supravegheate de specialiști/ experți atestați MC.

Institutul Național al Patrimoniului

Manager interimar,

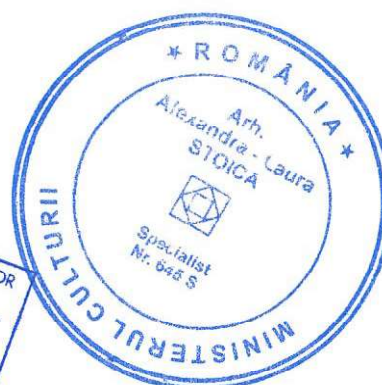
Oana Zaharia



Întocmit,

Director adjunct restaurare INP

Arh. Alexandra Stoica



Atelierul de proiectare INP

Rest. Mioara Samoilă, specialist atestat MC

Arh. Ana Jantea



Ing. Vlad Boariu

